

HARIDUSLIKU ERIVAJADUSEGA (HEV) ÕPILASTE VÄLJASELGITAMINE JA VAJALIKU TOE RAKENDAMINE

Tugimeetmed on suunatud õpiraskustega, käitumisprobleemidega, tervisehäiretega, pikemaajaliselt õpikeskkonnast eemal viibivatele, kooli õppekeelt ebapiisavalt valdavatele või andekatele õpilastele.

Tugimeetmete eesmärk on võimalikult varajane märkamine ja püüd ennetada õpi-, suhtlemis- ning käitumisprobleeme.

1. KOOLIS TÖÖTAVAD TUGISPETSIALISTID

1.1 Klassijuhataja/ klassiõpetaja/ aineõpetaja

Õpilase probleemide esmane märkaja on õpetaja.

Õpetaja kasutab tundides erivajadusega õpilase abistamiseks vajalikke võtteid: õpilase eripärast tulenev lähenemine, individuaalne juhendamine ja sobiva õppevara kasutamine. Väljaspool tundi lisanduvad vajadusel konsultatsioonitunnid.

Klassiõpetaja/klassijuhataja suhtleb perega, andes teada probleemsest valdkonnast ja kasutuselevõetud tugimeetmetest.

Raskuste püsimisel konsulteerib klassijuhataja/klassiõpetaja või aineõpetaja tugisüsteemide spetsialistidega, et kohaldada tõhusamat tuge tunnis või tunniväliselt. Vajadusel teeb ettepaneku õpiabirühma suunamiseks.

1.2 HEV koordinaator

Toetab õpetajat töös haridusliku erivajadusega õpilastega, korraldab koostööd tugisüsteemi spetsialistide vahel, määrab koostöös spetsialistidega sobiva õpiabivormi ja jälgib/hindab õpiabi tõhusust, suunab õpilase individuaalse arengukaardi täitmist. Tulenevalt vajadusest teavitab ja nõustab koordinaator lapsevanemat, teeb ettepanekuid juhtkonnale vajalike meetmete rakendamiseks, koordineerib tugisüsteemi koostööd asutuses ning selle väliselt.

1.3 Sotsiaalpedagoog

Kõikidele HEV õpilastele võimaldatakse sotsiaalpedagoogi abi. Sotsiaalpedagoog osaleb HEV õpilaste väljaselgitamisel, tegeleb nende peredega, abistab õpilasi isiklike ja sotsiaalsete probleemide lahendamisel ja jälgib koolikohustuse täitmist. Sotsiaalpedagoog osutab abi HEV õpilaste klassikollektiiviga kohanemisel, teeb preventatiivset tööd koolikiusamise valdkonnas ja abistab konfliktsituatsioonide väljaselgitamisel ja lahendamisel.

Vajadusel esindab sotsiaalpedagoog HEV õpilasi väljaspool kooli.

1.4 Logopeed

Logopeed toetab õpilase arengut, aidates kaasa kõne nende valdkondade arengule, mis on vajalikud õppekava omandamiseks. Logopeed osaleb erivajaduste väljaselgitamisel, logopeedilise abi planeerimisel ning korraldamisel. Teeb koostööd kooli juhtkonna, õpetajate, lapsevanemate ja erialaspetsialistidega, et leida parimad võimalused lugemis-, kirjutamis- ja kõneraskustega õpilaste õpetamiseks. Vajadusel teeb ettepaneku individuaalse õppekava rakendamiseks (sealhulgas diferentseeritud hindamiseks keeltes). Õppeaasta esimese kolme nädala jooksul selgitab logopeed välja kõneravi vajavad esimese kooliastme õpilased. Erilise tähelepanu all on esimese klassi õpilaste vajaduste väljaselgitamine.

1.5 Õpiabirühma õpetaja

Õpiabirühma õpetaja on võimalusel eripedagoog või parandusõppe lisaettevalmistuse saanud õpetaja.

Õpiabirühma õpetaja osaleb töökoosolekutel, nõustab lapsevanemat erivajadusega õpilase arendamisel ja tema toimetuleku toetamisel ning lähtuvalt vajadusest aitab jõukohastada tema õppimist tunnis.

Koostöös klassiõpetaja, aineõpetaja ja teiste spetsialistidega teeb õpiabirühma õpetaja ettepanekuid õpiabi vajavate õpilaste suunamiseks rühma, koostab vajalikud töökavad.

Valib sobiva õppemetoodika, õppematerjalid ning arendab õpilase õpioskuste ja enesekontrolli kujundamist, aitab luua erinevate õppeainete vahelisi seoseid ning suunab kasutama õpilasele sobivaid strateegiaid õppematerjali omandamiseks.

Õpiabirühma õpetaja hoiab end kursis õpilase õpitulemustega, osaleb koostöös aineõpetajaga õpilase hinnete kujundamisel, individuaalse õppekava (IÕK) koostamisel ning rakendamisel.

1.6 Tugiõpetaja

Tugiõpetaja abistab tervise-, õpi- ja käitumisprobleemidega õpilasi, kes vajavad suunamist ainetunnis või koolipäeva vältel. Tugiõpetaja töötab erivajadustega õpilastega koostöös õpetajaga, vajadusel tugisüsteemi spetsialistide juhendamisel, tagamaks õppeprotsessi efektiivsus tunnisituatsioonis.

1.7 Kooliõde

Kooliõde nõustab õpetajaid ja tugisüsteemi liikmeid õpilaste terviseprobleemide küsimustes. Vajadusel osaleb kooliõde tugisüsteemi koosolekutel.

2. KOOLIS TEHTAV TÖÖ

2.1 Märkamine koolis

Õpilase esmane abistaja ja tema erivajaduse märkaja on õpetaja. Klassiõpetajal on soovitatav koostöös lapsevanemaga välja selgitada õpilase kooliga seotud erisused ja erivajadused, samas ka jälgida ja suunata, et vastav märgede oleks õpilase kooli vastuvõtu avaldusel. Rehabilitatsiooniplaani olemasolu korral annab lapsevanem sellest teada klassijuhatajale või HEV koordinaatorile. Kooli astuja puhul tutvuvad klassijuhataja ja tugispetsialistid koolivalmiduse kaardiga.

Kõikidele abi vajavatele õpilastele võimaldatakse osalemine konsultatsioonitundides ja õpiabis. Õpiabi osutamiseks teeb aineõpetaja koostööd õpiabirühma õpetaja ja logopeediga, kes aitavad tõhustada tööd sobiva õppematerjali leidmisel ning individuaalsete võtete valikul.

Käitumis- ja sotsiaalsete probleemide korral toimub koostöö sotsiaalpedagoogiga.

2.2 Tugisüsteemide töökoosolek

Õpetajat abistavad kooli tugispetsialistid, kes jälgivad õpilase arengut ja erivajadusi valdkonnapõhiselt. Hariduslike erivajaduste ja eriõpetuse küsimusi käsitletakse tugisüsteemi töökoosolekutel. Ettepanekuid temade käsitlemiseks võivad teha kõik õpetajad. Koostöö tulemusena määratakse või täpsustatakse õpilasele vajalik tugi.

2.3 Õpilase individuaalse arengu kaart

Õpiraskuste ilmnemisel avatakse õpilase individuaalse arengu kaart. Kaardi kasutuselevõttust ja tugimeetmete rakendamisest informeeritakse lapsevanemat.

Kui õpilane ei suuda vaatamata abile (abi tunnis, konsultatsioonitunnid, nõustamine, vestlused vanemaga jms) või lähtuvalt tervislikust seisundist täita õppekava ja/ või kodukorra nõudeid, informeerib aineõpetaja klassijuhatajat, kes võtab edasiste meetmete rakendamiseks ühendust HEV koordinaatoriga, et otsustada lisameetmete rakendamine kooli tasandil.

Käitumisprobleemide korral rakendatakse vanemate nõusolekul käitumise tugikava.

2.4 Andekas laps ja erivajadus

Andeka lapse väljaselgitamisele ja erivajadusele pööravad tähelepanu aineõpetajad, tugisüsteemi spetsialistid ja klassijuhatajad.

Rakendatakse lisatööd ainetunnis, keerukama raskusastmega ja ainekava laiendavad ülesanded, tunniväline toetamine.

2.5 Õpiabirühmad

Õpiabirühma määratakse õpilane tugisüsteemi koordinaatori ettepanekul ja lapsevanema nõusolekul direktori otsusega. Õpiabi algatamisel vanema soovil esitab lapsevanem kirjaliku avalduse direktorile.

Õpiabirühmas võib osaleda korraga kuni 12 õpilast ja rühma võib moodustada erinevate klasside õpilastest. Õpiabirühma tunnid viiakse läbi õppetundide välisel ajal.

Õpiabirühma õpetaja põhjendatud ettepanekul, koostöös aineõpetaja ja HEV koordinaatoriga võib kool rakendada õpilasele teatud ainetes diferentseeritud hindamist, mis kajastub individuaalses õppekavas.

Kalamaja Põhikoolis tegutsevad järgnevad õpiabirühmad: õpiabirühm õpioskuste arendamiseks (5. – 9. klassis) , logopeedilise õpiabi rühmad (1. – 4. klassis). Õpiabitundides kujundatakse ja arendatakse õpi- ja kognitiivseid oskusi, korrigeeritakse kõnepuudeid ja arendatakse suulist ning kirjalikku kõnet, kujundatakse ja arendatakse eripedagoogiliste võtete abil ainealaseid pädevusi ja õpivilumusi. Tunnid toimuvad vastavalt kinnitatud tunni- ning tööplaanile. Logopeedilist abi viib läbi eripedagoogilise ettevalmistusega logopeed.

Õpiabi tunde viivad läbi vastava ettevalmistusega õpetajad.

2.6 Koduõpe / ühele õpilasele keskendatud õpe

Koduõpe on õppe korraldamine õpilase kodus või muus õpilasega või piiratud teovõimega õpilase vanemaga kokkulepitud kohas väljaspool kooliruume. Haridusliku erivajadusega õpilasele rakendatakse koduõpet tulenevalt tema terviseseisundist.

Ühele õpilasele keskendatud õpe on ette nähtud õpilasele, kes terviseseisundist tulenevalt vajab koolis pidevat jälgimist või abistamist (rakendatakse nõustamiskomisjoni soovitusel ning õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõusolekul).

Tulenevalt õpilase tervislikust seisundist ja vajadustest rakendatakse õpilasele individuaalset õppekava.

2.7 Individuaalne õppekava

Kui eelpoolnimetatud meetmed pole andnud soovitud tulemusi ja/ või vajalike muudatuste ning kohandustega kaasneb nädalakoormuse ja õppe intensiivsuse kahanemine/suurenemine võrreldes riikliku või kooli õppekavaga, tuleb muudatuste rakendamiseks koostada individuaalne õppekava (edaspidi IÕK). Selle koostamisest võtavad osa kõik lapsega tegelevad pedagoogid: klassijuhataja/klassiõpetaja, aineõpetaja, õpiabirühma õpetaja/koduõppe õpetaja või juhendaja. Protsessi kaasatakse ka lapsevanemad.

IÕK on vajalik teatud õppeaines tekkinud raskuste ületamiseks, õpisisu vähendamiseks, suurendamiseks või hindamisaluste muutmiseks.

Individuaalse õppekava rakendamise tingimused fikseeritakse kirjalikult õpilase individuaalse arengu kaardil.

IÕK on vajalik miinimumtulemuse saavutamiseks, kui õpiabirühmades osalemine ei ole viinud soovitud tulemini. Aine piires IÕK koostatakse aineõpetaja poolt (vajadusel koostöös tugisüsteemiga).

2.8 Käitumise tugikava

Käitumise tugikava koostatakse õpilasele, kellel esinevad vajakajäämised käitumis-ja sotsiaalsetes oskustes või kellel esinevad käitumisraskused, õpimotivatsiooni puudumine. Tugikava koostamisse kaasatakse ka lapsevanem.

Käitumise tugikava toetub õpilase tugevatele külgedele, vajadustele ja tema enda poolt püstitatud eesmärkidele. Tugikava peab olema rakendatav kogu koolipäeva ulatuses. Õpilane saab jälgida ning analüüsida oma tegevust, fikseerida oma edusammud ning üleastumised, teha järeldusi.